

RATNI IZVJESTAJI

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 4. februara.

Između Ečave i Piave žilavna djelatnost. Istočno Brente odbijena su dva neprijateljska izvidnička nasrtaja.

Načelnik glavnog stožera.

Izveštaj njemačkog vojnog vodjstva

Kb. Berlin, 4. februara.

Zapadno bojište:

Na mnogim mjestima fronta topnička djelatnost, koja se s večera povećala naročito u Flandriji između houthoulsterske šume i Lysa, kao i obostrano Scarpe. Zapadno od Bellincourta je propao jak izvidnički nasrtaj Engleza kod Ailetta. Sjeverno od Braye prodri su Francuzi privremeno u naše stražarske položaje. Naša pješadija i pioneri priveli su sjeverozapadno od Bezonvauxa 19 zarobljenika iz francuskih rovova.

U vazdušnim borbama i odozdo sa zemlje oboreno je u posljednja dva dana 18 neprijateljskih letjelica i dva izvidnička balona.

Talijansko bojište:

Između Ečave i Piave jača topnička djelatnost. Na drugim bojištima nema ničeg novog.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Ratni savjet u Versaillesu

U subotu je poslije podne dovršena zvanična konferencija sporazumnih sila. Naznačujući tačno sat završetka konferencije nje su pariske i londonske brzojavne agencije zaboravile na svoju uobičajenu praksu, da i ovaj puta proreknu neke tajanstvene preokrete, do kojih bi imalo doći poslije najnovijeg vijećanja u Versaillesu. Dok se o stvarnom rezultatu ne čuje ništa, približene su — i to na veoma providan način — pojednostojno i dirljivo slozi sporazumnih državnika. Naročito je Clémenceauov srdačni ton pri rastanku, kad je označio rezultate konferencije kao najsretnije, pokazao jasno, u kom je pravcu namjeravano djelovanje cijelog preduzeća. Barun Sonnino i Orlando, koji su u Francusku došli sa sasvim određenim željama, te su možda dali izraza svome nezadovoljstvu zbog engleskoga poimanja savezništva, biće izvjesno zahvalni svojim kolegama za sjajno pravljenje raspoloženja i naglašavanje novo učvr-

šćene sloge. Njima je u glavnom stalo do toga, da umire talijanski narod i da imaju zaklon s leđa u Parisu i Londonu, kako bi mogli više vjerovati budućnosti i imati previšnju sankciju Lloyd Georgea za svoju neodlučnu, besciljnu, politiku.

Ako se ne računa sa takvim platonskim efektima, koji u praksi nemaju nikakve vrijednosti, onda se već danas može mirno tvrditi, da je stvarni rezultat versailleskog ratnog savjeta — ravan null. Kao i u predjašnjim godinama, tako je i sada stanak državnika sporazumnih zemalja samo jedan gest, koji bi imao da zamijeni odlučnost i jedinstvo tamo, gdje vlada u osnovu apsolutna bezglavost i zbunjenost. Opšti položaj sporazuma nije se još valjda nikada pokazao u tako sumornoj svjetlosti kao danas. Slom Rusije i eliminiranje istočnog fronta iz pobjedničkog proračuna koalicije stvorili su za vlastodršce na zapadu ne samo politički, nego i vojni problem, pun nepoznate dubine. U svima mozgovima četvornog sporazuma javlja se avet groznog predskazanja vojnog kritičara, koji je tu sad skoro u „World“-u hladno i jasno konstatovao, da ni englesko ni francusko vojno vodstvo nije doraslo svom zadatku, te da se vojnički odnošaj snaga veoma izmijenio u korist središnjih vlasti. U vezi s time prorekao je taj kritičar njemačku ofenzivu u velikom stilu, primjećujući uz to, da bi bilo ludo misliti, da ta ofenziva ne će uspijeti. Već su takve riječi u stupcima štampe sporazumnih sila jedno čudo, te se njihov utisak na javno mnijenje odnosne zemlje ne može dosta visoko ocijeniti, — činjenica, o kojoj je izvjesno ratni savjet u Versaillesu dosta razmišljao, a koja je zacijelo davala alfu i omegu odlukama savjeta. Ne će se pogriješiti, ako se dovedu ovdje u vezu i posljednje vijesti, prema kojima se vrhovno zapovjedništvo na zapadu ima predati Francuzi, te da baš u ovoj tački, koja dodiruje Engleze na osjetljivom mjestu, nije moglo bogzna kako lako doći do sporazuma. Isto tako izgleda veoma sumnjivo, kako se na povoljan način riješio davnašnji omiljeni plan o ustanovljenju vojske za manevrisanje. Za ostvarenje ove ideje, gdje bi se tek imalo takmičiti sa strategijskom nadmoćnošću Hindenburga i Ludendorffa, nedostaju na zapadu najpotrebnije pretpostavke odnosno ljudi i materijala. Ta već odavna nije tajna, da je saveznički pomoćni zbor za sjevernu Italiju oduzet sa fronta. Od onda su prilike prije lošije nego bolje, čemu su mogle dosta pridonijeti i porazi kod Cambraia. Ako se ovaj prizna, što je postala goruće pitanje najbližih nedjelja, dodaj još i druga, koja se javlja u unutrašnjosti koalicije, ako se doda, da Wilson — što se dosta jasno vidi — nije voljan, da sa saveznicima u svačemu bude sporazuman, i najposlije ako se sjetimo, mima, koje se bez izuzetka nalaze pod nogama vladajućih sporazumnih sila, onda se „sretni rezultati“, do kojih je došao ratni savjet, moraju razumjeti samo na jedan način. A mi rado vjerujemo, da je pri opraštanju sa tog savjeta svakom učesniku pao kamen sa srca.

Zaključci vrhovnog ratnog savjeta u Versaillesu. Dunavska delta proglašena novom republikom. Strahote u Helsingforsu.

Rusija i Ukrajina

Poluzvanični njemački list o teroru boljševika i pregovorima sa Ukrajinom. Kb. Berlin, 4. februara.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ piše: Vidjeli smo, da boljševiki pokušavaju stvarati opoziciju dugim govorima u Brest-Litovsku o pravu samoodređenja naroda. Njemački narod mora računati sa mogućnošću, da će se ova taktika zadržati. Sve se vijesti u tome slažu, da je boljševički režim potpuno upropastio sjevernu Rusiju, ne samo politički, nego i privredno. Svaki savjet, u svakoj varoši, u svakom selu, vlada u svom kraju po svom sopstvenom mišljenju i radi na tom, da se raspada sve što postoji. Po varošima bijesni glad. Teror boljševičkog režima obara svaku individualnu inicijativu. Čeka se na veliki slom, pa da se raspadne, sve što postoji. Ukrajina nije socijalnim prevratom u tolikoj mjeri opustošena u unutrašnjosti, kao sjeverna Rusija. Središnje vlasti imaju u rukama, da li da do izvjesnog stepena zadovolje ili stave preprečke terotrijalnim željama Ukrajine, koje su već sada povoljno predusreli. Ukrajinci su trebali vidjeti iz posljednjeg govora ruskog glavnokomandujućega, Kriļjenka, da sporazum i sa njima igra samo dvostruku igru. Takođe i Ukrajinci imaju sporazumu da posluže samo kao hrana za topove protiv središnjih vlasti. Tačno upoznavanje ovog položaja dovede do toga, da će Ukrajinci navlažiti, da dodje do skorog zaključenja mira sa središnjim vlastima. Vrijeme za pregovaranje i savjetovanje nije i onako predugo.

Kijev nije zauzet, jer Velika pobjeda Ukrajince.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Ovdašnji ukrajinski brzojavni urud pobija petrogradsku vijest da su boljševici zauzeli Kijev. Dopisniku „Az Est“ pokazan je jedan brzojav, koj je 30. januara prešao u Kijevu, a kojim središnja ruda izvještava stockholmski h z j vni urud, da su čete središnje rade kod Sarnia izvojevale veliku pobjedu nad boljševicima. U toj bitci su vojnici Ukrajine zarobili 300 mašinskih pušaka, 20.000 pušaka i 200 vagona s municijom.

Ruska luda kuća

Bez skorog mira Lenjinovi su dani odbrojeni.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Stockholm, 4. februara.

Uprkos bajonetima i terora moć boljševika je iz dana u dan slabija, a

Revolucija u Finskoj

Protest finske vlade uručen i njemačkoj vladi. Kb. Berlin, 4. februara.

Finski otpravnik poslova u Stockholmu, državni savjetnik Gripenberg, 27. januara je predao njemačkom otpravniku poslova sličan protest kao i austro-ugarskoj vladi.

Strasni dani.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Stockholm, 4. februara.

Iz finških gradova, u kojima još boljševika gospodare, stižu upravo strahovite vijesti. Finski boljševici priredjuju svakog dana krvoprolića. Ruski časnici, koji iz Finske dolaze vele, da strahote u Finskoj nadmašuju nekrvavij dogadjaje ruske revolucije. Boljševiki napadaju mirne građane i ubijaju ih, ne obzirajući se na to, da li su to stranci, žene ili djeca. Besprimjnim barbarstvom istrebljena je tako reći sva inteligencija u zemlji. Puška boljševicima nije najmilije oružje, nego sjekira. Većina im lješeva tako izmrevljena, da ih je teško raspoznati. U Helsingforsu napali su boljševici na umirovljenog generala Silverheima. On je trojicu od njih ubio a četvrtim metkom izvršio samoubistvo. Zlatali kuršumi čine velike nesreće po ulicama Helsingforsa. Švedsko pozorište je porušeno.

Pitanje švedske intervencije.

Kb. Stockholm, 4. februara.

„Stockholm Dagbladet“ napada vladu, što se ova protivi svakom mješavini u Finskoj, pa šta više zabranjuje provoz oružja i municije kroz Švedsku za Finsku.

Prekinuta telegrafska veza između Helsingforsa i Petrograda.

Kb. Stockholm, 4. februara.

Opet je prekinuta telegrafska veza između Helsingforsa i Petrograda. Misli se, da se opet šalju veliki transporti vojnika u Finsku.

Finska banka silom otvorena.

Kb. Stockholm, 4. januara.

„Stockholm Tidningen“ javlja iz Helsingforsa: Narodni komesari su silom otvorili finsku banku. Direktori privatnih banaka stavljeni su pod nadzor.

Rusi napustili aalandska ostrvlja

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Stockholm, 4. februara.

Iz Helsingforsa javljaju, da su ruske čete napustile Aalandska ostrvlja, ali da drže u svojim rukama još utvrđeni finški grad Abo.

Vazdušne borbe nad Parisom

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Zeneva, 4. februara.

Kako pariski listovi izvještavaju, razvile su se prilikom posljednjeg njemačkog vazdušnog napada na Paris 8 vazdušnih borbi. U obojama koje su Nijemci bacali, veli se, da će ovi u skoro opet doći.

Poslije Caillauxa — Painleve

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Zeneva, 4. februara.

Izgleda, da poslije Caillauxa dolazi na red Painleve. Listovi „Liberte“ i „Eclair“ optužuju ga, da je progljena ofenziva prošla po njevojnoj naredbi. „Liberte“ prijeti zvanjnim aktima, a „Eclair“ piše, da vlada ima dokaze, da su Englezi protestovali protiv prestanka ofenzive i da su iskaži da vrhovno zapovjedništvo preuzme Nivelles.

Podmornički rat

NOVA POTAPLJANJA.

Kb. Berlin, 4. februara.

Wolffov ured javlja: Na sjevernom bojištu naše su podmornice ponovo potopile 18.000 bruto tona brodskog prostora. Brodovi su skoro svi bili jako natovareni i većim dijelom su u kanalu uništeni. Između ostalih je potopljen jedan veliki teretni brod, a moglo se utvrditi da je potopljen engleski parni brod „Runsgove“ (3000 tona).

Načelnik admiralskog stožera morarice.

PODLISTAK

Spominjanje

Crkvice na brjegu... kako ljupko, milo smiješi se toranj viti, što se pruža nad seocem k nebu i na njemu ruža, kad jutarnje zvono k misli zazvonilo.

Starinsko je ono zidje k da novim životnim se velom samostanu tiho priljubilo. Slušam: baš vjetric zanjih krošnjom stare lipe i ja brzam, plovim.

Preporodjen lutam istim putom onim, gdje smo sretni stali. Nedjelja je bila. Svijeta mnogo, a nas dvoje svježih krila.

Do rijeke sašli. Tu smo srcem bđnim, Daleko od ljudi, pošli zagrljeni, Tražili okrepu i vjeru si dali. Na moloj se grudi tvoj posmjeh zrcall, A što srca čute to su slatki treni.

U to i mrak došo. Večernji su zvuci Prelili sãg polja, rodnih vinograda, A ja snatrim kako dušom akord pada, Pljem s usnã vrelih, a ruka u ruci.

I što nekud davno bilo, kã da nije, I što nikad nijesam ni u snu snatrio:

Usud sav nad nama raskoš je nadvio, Pa srđemo hašiš, a plan buktli, vrijeme.

A što jedre grudi i dršću i tresu I golica licem rumen, strast i čari. To su, draga, oni usjevi nam jari, Što će donijet ploda u ivanjskom krijesu.

Gle! još crkva stoji... kako ljupko, milo smiješi se toranj viti, što se pruža nad seocem k nebu i na njemu ruža, A večernje zvono davno odzvonilo,

Pa tek mrakom možda svetac dobar koji Spominje se na nas il svedj prisluškiva, Kako suša naša sred guguta pliva U predvorju hrama, gdje smo si kã svoji —

Oproštajni cjelov dali, što izgara, A zavjet i ljubav kradom obnovili... — Je li' da se tog sjećaš, kad molitva krill, I ti skromna slušaš riječ božju s oltara?!

R. P. Magjer.

Treća dobrotvorna predstava

U subotu, 2. februara, u dvorani „Kasine“ — **Proletno jutro**, od Dr. Milana Ogrizovića — Kir Janja, od J. S. Popovića.

Poslije uspješnih diletantskih pokušaja, cijela stvar sa pozorištem brzo se razvila: nije se dugo čekalo, pa su se pojavili i glumci, da dadu jednu svoju predstavu. Što smo pored glumaca vidjeli i diletante, sasvim je prirodno, jer oni nisu nikako završili svoju djelatnost, a glumci su je upravo i započeli. I tako su se našli na jednom poslu zajedno naši inteligentni studenti i poznati iskusni artisti. Zgodnije i korisnije zajednice svakako ne može poželjeti onaj, koji želi dobra i vaspitanja omladine kod nas i napretku naše pozorišne umjetnosti u opšte.

A sve je ispalo nekako spontano, bez nekog unaprijed naročito udešenoga plana. Publika se jako zainteresovala za prve predstave, koje su djaci izvodili; i glumcima je, prirodno, stalo tada srce jače kucaći za „théâtre“. Što je od njih prvi došao Čiča-Ilija, ispalio je vrlo zgodno, jer on je i kod publike, od naših stariljih umjetnika, najomiljeniji. Sám je izabrao Kir Janju, jednu od svojih najuspješnijih uloga, pa je sám sa-

stavio i družinu od ostataka beogradske pozorišne trupe i uzeo na sebe režiju cijele stvari. Po sebi se razumlje, da je uspjeh bio potpun.

G. Ilija Stanojević je rođen komičar, koji u karakternim ulogama nalazi tako blagorodno polje za svoj talenat, najčistije glumačke krvi. On ima uvijek dovoljno svježine, da dá života i duha ulozu koju igra. Tip Cincarina na beogradske scene je upravo stvorio Čiča-Ilija, i on je neobično interesantan. To nije vulgarna komika koja momentano draži, da se tako izrazimo, na golica, fizički smijeh; to je nešto mnogo više: jedna ozbiljna glumačka kreacija, koju je Čiča-Ilija podigao do znatne umjetničke visine. Da su se srpski klasići, među kojima J. Sterije Popović zauzima prvo mjesto, u opšte omogućili na sceni i za širu publiku, koju pozorištu ne privlači literarno interesovanje, već čisto glumačko i scensko, zasluga je u mnogome ovakvih glumaca, kao što je g. Stanojević, koji su popularisali pojedine dobro izdane ličnosti iz naših starih komedija. U karakternim ulogama, u komedijama poznatih klasika, g. Stanojević se nije ograničio samo na domaće pisce; on je, u isto vrijeme, razvijao svoj mnogostruki talenat preko granica lokalne umjetnosti. Tako je Čiča-Ilija bio

u srpskom narodnom pozorištu uvijek najbolji predstavnik Moliérovog repertoira.

Tvrđicu, Kir Janju — jedan od najinteresantnijih i najboljih izradjenih tipova kod Sterije — igra g. Stanojević sasvim u originalnom stilu: on je uvijek ozbiljan u položaju cijele Orka, koji se muči iz straha za svoj novac, ali koji se svojoj okolini čini više dosadan, no sažaljenja dostojan. Kao i kod Moliéra, tako i kod Sterije, u komičnoj situaciji raznih sukoba među pojedinih ličnostima ima izvjesne tragičnosti u glavnom junaka, i to je tako uvijek kod karakternih klasičnih komedija. Otuda se mi, pri pogledu na te ličnosti, — komične u odnosu prema okolini, tragične u odnosu prema sebi samima, — smijemo izvjesnim „grđevitim smijehom“, kako je to jednom zgodno rekao neki stari kritičar, smijehom, u kome ima izvjesnog bola. Ovo ističemo radi toga, da bismo pokazali, koliko je komika g. Stanojevića dostojna ozbiljne pažnje umjetničke kritike i koliko se ona izdvaja od one primitivne i drastične komike, u kojoj se glumac smije zajedno sa masom, golicajući je bez zadržanja i neprestano je banalno podbadajući.

I ostale su nloge bile u dobrim rukama. Blagodarna, dobra beogradska

Potonula velika engleska ratna ladja.
Kb. Frankfurt, 4. februara.
„Frankfurter Zeitung“ javlja iz Haaga: Ovdje je došla vijest sa neutralne strane, da je 26. decembra jedna velika engleska ratna ladja, koja su pratili nekoliko torpedolovaca, u blizini ratnog pristaništa Firth of Forth naišla na minu i potonula.

Zatvaranje talijanske granice
(Naročiti brzoglas „Beogradskih Novina“.)
Zeneva, 4. februara.
Kako tihoinski listovi javljaju, talijanska granica je 3. ov. mj. na kratko vrijeme ponovo zatvorena.

Najnovije brz. vijesti
Vladarska će se porodica preseliti u Baden.
Kb. Beč, 4. februara.

Kako doznaje „Korrespondenz Wilhelm“, preselice se ovih dana vladarska porodica u Baden, gdje je Njegovo Veličanstvo provelo i prošlogodišnju zimu. Izbor je zato opet pao na Baden, što u Laxenburgu sada vlada vlaga po parkovima, a i zato, što Njegovo Veličanstvo želi, da što brže dobija izvještaje o događajima u Brest-Litovsku i na frontu.

Iz francuske komore.
Kb. Paris, 4. februara.

(Havas). Komora se bavila interpelacijom o slučaju s vojnikom Vachierom, koji se lažno pojavljivao kao stožerni ljekar. Sanitetski državni podtajnik, Godart, izjavio je, da prima interpelaciju s pretpostavkom, da se otpočeta istraga produži. Komora je riješila, da se istraga odloži, poslije čega je Godart napustio dvoranu. Povodom tog događaja računa se, da će Godart podnijeti ostavku.

Kb. Paris, 4. februara.
Sanitetski podtajnik Godart podnio je u subotu zvaničnim putem ministru predsjedniku Clemenceau svoju ostavku.

Trgovinski sporazum između Španije i Amerike.
Kb. Madrid, 4. februara.

Vladini krugovi izjavljuju se povoljno o toku pregovora između ministra finansija, generalnog direktora i ostalih španjolskih finansijera sa izaslanstvom Sjedinjenih Država o ugovornom sporazumu. I ako se ne govori o postignutim rezultatima, baviće se sutrašnja sjednica ministarstva ovim pitanjem.

Iz talijanske vojske.
Kb. Lugano, 4. februara.

Rimski vojni zvanični list donosi naredbe o sposobnosti časnika, kojima je bila već priznata djelimična nesposobnost za vojnu službu.

pozorišna publika, koja svoje omiljene glumce nije vidjela na sceni već skoro četiri godine, burno ih je pozdravljala pri svakoj pojavi, iskrenom radošću i simpatijama. Razumije se po sebi, da je Čiča-lilje pripao najveći i najljepši dio tih manifestacija. Kod ostalih glumaca se, međutim, katkada osjetilo, da nisu bili davno na sceni i da stoga nisu imali uvijek punog daha. Ne će biti nikad izlišno, često im naglašavati, da dobar glumac prvu pažnju mora obratiti na dikciju, na jasan i čist izgovor, na pravilnu, logičnu frazeologiju, kako bi im glas uvijek odmjerenom jačinom ispunjavao dvoranu i svuda se dobro čuo. Jucu, ženu Kir Janje, prikazivala je gđa Lepsava. Stojanović izvjesnim realnim tonom, koji je njoj, kao i mnogim našim glumcima, urodjen za uloge malih gradjana, u kojima se oni umiju izvrsno naći. G-ca Vida Mihajlović igrala je kćer Katicu odmjerenom živošću i lakoćom. Starog slugu Petra dao je g. Spiridonović vrlo dobro; i maska, i ton, i gest bili su na svom mjestu. G. Dinulović kao Kir Dima i g. Gošić kao nataroš dopunjavali su, svojom smišljenom igrom, održavanu harmoniju na sceni. Ipak se mora priznati, da kod rutiniranih glumaca osjećamo uvijek neku sigurnost na sceni, koja nam ne može biti na publiku. Tako smo sada imali jedno prijatno, sasvim pozorišno veče, koje, kao početak mogućih daljih predstava, čini najljepši utisak.

Pred Kir Janjom se prikazivala, po treći put, uspješna Ogrizovičeva komedija (pastel-slika, kako je on nju nazvao), Proljetno jutro, sa istim lijepim utiskom kao prošlih večeri. Diletanti su odista uspjeli u ovoj stvari, te se nemaju ni malo bojati da će doći

Zahtjev Srbije za prisajedinjenje Austriji

Napisao Rade Grba, c. i. kr. general pješadije i prvi tajni savjetnik Njegovog Veličanstva cara i kralja (Svršetak.)

28. augusta obnovi Kara Gjorgje svoju molbu za austrijsku zaštitu i snabdjevanje najpotrebnijim namirnicama. — „Mi ne poznamo osim Boga nikoga do Vašeg milostivog dvora“, — veli Gjorgje, — „i pozivamo i biramo ga za našega pomagača i spasioca. Ovo je naša stara želja, koja bi se već odavno ostvarila, da nas nije gospodin Rodofinikin odgovorio i ustrašio, da će nas austrijski dvor sigurno opet predati Turcima, ako bi se na nj oslonili“.

Dva dana zatim dodje baron Simbschen Stevan Jeftić, koji mu u ime Kara Gjorgjevo donese usmenu izjavu, da će Kara Gjorgje „predati tvrdjave Beograd, Smederevo i Šabac u ruke carskoj vojsci, a ujedno predati i taoce kao zalogu za pravo i iskreno mišljenje, ako se narod može ponadati zaštiti i potpori municijom i hranom od Presvetle carske kuće“. — Tek četiri dana poslije stvorenog nemilog schönbrunskog mira donese car Franjo rešenje prema Simbschenovim izveštajima, da mu prijateljski odnosi prema Porti ne dadu, da u korist Srba delom stupi protiv nje, ni da je pripravan, da na lakoj osnovi dovede do zblizenja zavadjenih stranaka, te je intervencija u tome smislu već upućena.

Feldcajgmajstor baron Simbschen, koji je smatrao za svoju zadaću i stvar časti, da odnos između Austrije i Srbije dovede do konačnog, stalnog osnova, odlučio se, da se lično dogovori sa Kara Gjorgjem i senatom srpskim. Dogovor je doista bio 28. decembra 1809., a njegova posledica beše pismo Kara Gjorgja i senata. Glavni sadržaj beše u uslovima za izravnjanje sa Portom:

1. Car je austrijski pokrovitelj Srbije;
2. Opšta amnestija za sve, što se je prekršilo za vreme rata;
3. Srbi će plaćati danak odnosno biti vazali Porte na taj način, da ne će biti vezani ni za koju drugu službu, nego samo na plaćanje danaka u gotovome, koji se ima unapred ustanoviti;
4. Između stalno naseljenih Srba i Turaka biće granicom prirodne tačke, označene bregovima i rekama, a priznaju se postaje, koje Srbi drže i strazare;
5. Ova se granica ni od koje strane ne prekoračava za drugo, nego samo i jedino u trgovačkome poslu;
6. U Beogradu boravi stalno jedan carski austrijski konzul;
7. Zaključak o svakoj važnoj naredbi, koju će Porta izdati za srpski narod, biće po jednom srpskom poslaniku predat austrijskome Monarku;
8. Zato ima da je u Beču jedan zastupnik srpskoga naroda, da prima dopise svojih zemljaka kao i carske odluke;
9. Danak se za Portu na istome putu predaje preko austrijskog poslanika sultanu;
10. Svaki pravoslavni hrišćanin, na koga će se među Srbima naći, može i nadalje tamo ostati, a da se ne mora povratiti onamo, odakle je došao;
11. U srpskome rospstvu nalazeći se Turci izmjeniče se za Srbe;
12. Mirovni pregovori biće u mjestu, koje ima da odredi car, gde neka senat poslanika Srba i Turaka, dodju i poslanici drugih država.

Početkom januara 1810. izreče dođu i Porta želju, da intervencijom Austrije vidi jednom na dobar način uređene srpske odnose. Uporedjenje Portinih ponuda sa uslovima Srba, pokazalo toliko protivnosti, da nije bilo očekivati ikakovo izravnjanje. Ipak se odlučilo u Beču, da prikažu kako u Carigradu, tako i srpskim vojvoda potrebu izravnjanja, — „budući da ne pristoji Prevlšnjemu dvoru ni na koji način, da sebe otereti ulogom posrednika, niti da se inače direktnim učestvovanjem u celim pregovorima izloži ikakovom neugodnom posredovanju“.

Nekoliko dana zatim osvane u Beču tajnik senata Jovan Savić-Jugović sa pismenom čestitkom od 16. marta, u kojoj je izražena radost zbog venčanja Napoleonovog sa Marijom Luizom, a u kojoj se dalje veli: — „da smo mi (Srbi) uvek želeli i želimo naći svoje blaženstvo pod slavim žezlom Austrije. Tako isto predajemo i sada našu i sudbinu naše otadžbine, koju smo iskupili dragocenom našom krvlju, u posveštene ruke Vašeg Veličanstva i Njegovog Veličanstva Napoleona Velikoga“. Isto vreme imao bi Jugović da stupi u pregovore sa austrijskim Kabinetom odnosno zaposednau Beograda; u stvari nije on ništa postigao, i vrati se tek 7. maja opet u Petrovaradin.

U dugome čekanju na odluku iz Beča, a uzamireni zbog novih naurzavanja Portinih, poslaše Srbi sekretara Stevu Jeftića i predsednika u sinodu Dimitrijevića sa deputacijom u Petrovaradin, da ugovore kapitulaciju Beograda. Simbschen izjavi, da će njihovu ponudu dostaviti u Beč dvoru, ali da moraju zajemčiti bezuslovnu podložnost žezlu Austrije, te sa poslanstvom poslati caru svoju podaničku zakletvu jednodušnom poveljom. Ova je povelja zaista izradjena i predana još pre no što je Jugović otišao u Beč. Mesec dana posle toga posla Kara Gjorgje svoga sina Aleksandra i rođjaka po krvi, svoga sekretara Dimitrijevića u Petrovaradin, gde svečano pristadoše, da Simbschen posedne sa c. kr. vojskom tvrđavu Beograd, koja je već otpru caru austrijskome formalno predana. Sem toga smatraju se Srbi prema predanoj jednodušnoj povelji c. k. podanicima. Oba izaslanika neka ostanu kao taoči u znak dobrih namjera. Simbschen izjavi, da takav postupak ne zavisi od njega, već se mora pričekati na povratak Jugovičev iz Beča, te otpusti oba srpska poslanika.

Ali knez Metternich izjavi 29. aprila Simbschenu da bi, budući je predjašnje — „pregovaranje u svom rezultatu dovelo do krajnjih neugodnih izlaganja neprijatnostima prema Rusiji i Porti, bilo sasvim neoprostivo, da se izvrgne mogućnosti ponovnog nesporazuma, koji je kroz vremenske odnose neizvesno sumnjiv“. Bečki je kabinet stoga, — kako to Beer izvodi u svom delu: — „Istočna politika Austrije — odlučio čekati i pratiti dalji razvoj događaja, a to tim više, što je kabinet dotičnu politiku Srba ocenio kao prevrtljivu, a potencijivao rad i namere Rusije prema Srbiji. Austrija izgubi zato svaku naklonost Srba. Oni otkloniše i austrijskog konzula u Beogradu, isto tako i posednuće Srbije, jer se srpski narod sklonio pod zaštitu Rusije. Radi toga pade Simbschen 24. oktobra 1810., a nasledi ga feldcajgmajstor baron Hiller. (Arhiv za austrijsku povest. 77. svez. Proces feldcajgmajstora barona Josipa Simbschena 1810.—1818.)

Što se je odavna sa bojazni očeki-

valo, dogodi se. — 500 momaka ruske vojske posednuće Beograd 10. februara 1811., a dan zatim ponudi 11. II. car Aleksandar caru Franji ne samo Srbiju, već i Moldavsku i Vlašku. Šabac i Smederevo dobiše isto tako rusku posadu. Usled merodavnog uticaja Rusa na civilnu upravu, uzdrmao se položaj Kara Gjorgja, koji se nato ožalošćen povuče u Topolu.

Mirom u Bukureštu (1812.) između Rusije i Porte napusti u augustu 1812. ruska vojska Srbiju, a nekoliko nedelja zatim obratiše se Srbi ponovno na Beč sa ponudom, da će se podvrci Austriji, jer odlučio, da se odupru osmanlijskome gospodstvu. Borba započe iznova, ali bez sreće po srpsko oružje. Početkom septembra 1813. pošalje Kara Gjorgje svoga sekretara Lazara Teodorovića zapovedajućem generalu u Slavoniji, generalu konjice baronu Berziniju od Siegenthala sa ponudom, da posedne srpske tvrđave. Posle odbijanja ove ponude osvanu u Zemunu 11. septembra Jeftić s mobnom, da sklone velikog vezira na obistavu predužca protiv Srbije, ako pak to ne bi odgovaralo, da se dozvoli Srbima sa ženama i decom, prtljagom i pokućanstvom preći na austrijsko zemljište, i tamo se naseliti. Odgovor je glasio, da u prvom redu zavisi od Srba, kako će se sporazumeti sa velikim veziriom, da učine kraj neredima. Srpske bi porodice u Austriji našle zaštitu.

Koncem septembra položaj Srba postane beznadan, pojedine se vodje dobrovoljno predadoše Turcima, a skoro 9000 Srba, većinom starci, deca i žene, potražiše okrilje na austrijskom zemljištu, gde ih prijatno primiše. Kara Gjorgje osvanu sa svojom svojtom 3. oktobra 1813. u Zemunu; s time je njegova uloga završena. Srpske vodje sa Kara Gjorgjem budu uhapšene, te smeštene najprije u manastir Feneku, posle u Gclubincima, a 9. novembra u gornju tvrđavu petrovaradinsku. Zatim je Kara Gjorgje zajedno sa ostalima interniran u Gracu, gde stize 3. februara 1814. — Tek u julu 1814. bude Kara Gjorgje sa ostalima interniranim Srbima na uticaj cara Aleksandra I. oslobođen, te se je mogao odseliti u Rusiju. 8. novembra stigao na sedmima vernima preko Temišvara i Svedmogorske u Hotin (Chotin), gde su živeli na carev račun. U letu 1817. vrati se Kara Gjorgje potajno u svoju domovinu, ali ga na nalog Miloša Obrenovića, u sporazumu sa Turcima, u nekoj daščari kod sela Radovanja, na spavanju ubi sekirom Nikola Nenadović. Glava njegova bude poslana u Carigrad, dok je njegovo telo sahranjeno u topolskoj crkvi, koju je sam sagradio. Miloš Obrenović bude od narodne skupštine proglašen knezom Srbije.

Srbija liše izgubljena za Austriju, dok je njezinu važnost za Monarkiju Napoleon I. u nekom razgovoru sa grofom Metternichom leta 180. najbolje ocenio, kad je rekao: — „Srbija mora pripasti jednom dana vama. Ako ćete hieti poseti Beograd, ne će se tme p o i v i t i neka Porta načini mir sa Srbima i da će im domaćega kneza, koji će biti pod vašim protektoratom. Ja se tome ne će usprotiviti; ali go podara pod protektoratom Rusije, ili učvišćenje Rusa na desnoj obali Dunava ne mogu dopustiti; i stopa zemlje na desnoj obali Dunava u rukama Rusa bile bi već izvršeno razorenje turske države“.

Konačno neka se navede i jedna spomenica Radetzckoga, koja je ujedno i kritika krlžanja Austrije prema Srbiji. Ona glasi: Izvan svake je sumnje, da

je u Srbiji jedna stranka, ma i m j iz početka tražila zaštitu od Austrije. Vrata sa Beograda bila otvorena, austrijska je vojska bila očekivana, i u tome n j n najmanje bilo nekoga sumnjivog. P i rodno je, što je mudri deo Srba tražio ujedinjenje sa Austrijom — tek sa priznanjem slobodne konstitucije — pošto su oni naselejeni u onoj važnoj dolini i već su od prirode u svemu i p a c e n i na Austriju. Posednuće je Beograda bilo tada izdano. Kara Gjorgje bi od nekog dela vlastite stranke ostavljen, o i Austrije bez pomoći, morao se je protiv svoje volje baciti u ruske ruke, i t k o d e p u s t i t i dugotrajne p r e m e ruske p r i j e , ako se ne htede izvrći osobni opasnostima. Gubitak Srbije ili nje ina za isost od Rusije osetiće se živo tek onda kada će to biti neopozivo — taj mu se gu itak u političkom i vojničkom po leđu za Austriju čini znamenitijim i sudbonosnijim, nego li gubitak Holandje.

Treba li uopšte navesti za potrebno prisajedinjenje Srbije Austriji klasičnije svedoke, bolje „stručnjake“ od Napoleona I., nadvojvode Karla i podmaršala grofa Radetzckoga?

Sa nastupom Miloša Obrenovića o hladnije dobi i prisni odnosi Austrije prema Srbiji, jer je ona stajala formalno pod ruskim protektoratom, a Austrija ostade verma svojoj konzervativnoj politici. Toj je politici odgovaralo, kad je posle svrgnuća Miloševa, sin Kara Gjorgja Aleksandar bio izabran 1812. knezom Srbije. Kada posle pozivalu staroga Miloša nazad, u Beču behu pr pravni, da se zauzmu u korist kneza Aleksandra.

Tek sa grofom Benstom p e k e n u se sva politika Austrije prema Srbiji, stara je dobrohotnost kod svake r g o d e izbila na javu. Zauzimanjem Austrije isprazni Turska dunavske tvrđje va, zemlja bi podignuta do kraljevstva, a u nesretnom ratu protiv Bugarske 1825. spase austrijski ugled i noć, Srbiju od pastu.

Vijesti iz unutrašnjosti

Zabava u korist siromašnih učenika u Grockoj.

27. januara o. g. priredjena je u prostorijama Alimpija Ilića u Grockoj zabava sa igrankom i lutrijom u korist siromašnih učenika gročanske škole. Blagodareći poznatoj energiji i preduzimljivosti ovdašnjeg predsednika opštine g. Koste Petrovića, zabava je svajno uspjela. Na istoj su učestvovali svi časnici i podčasnici, koji se nalaze u ovoj varošici i zajedno sa ovd. građanstvom svojim prilozima uspjeli, da se obrišu suze mnoge sirote djece, koja u ovim zimskim danima ni obuce nemaju. Publika je bila odabrana, dvorana divno dekorisana i u najvećem raspoloženju dočekana je zora. Na kasi je palo blizu 1500 kruna čistog prihoda — uspjeh kome bi i veća varoš mogla zavidjeti.

Pored priloga na kasi uspjele su i pojedine dame da prodajom srećaka, karata i voća uvećaju prihod. Među njima spominjemo gdje: Darinku Ristić i Maru A. Jovanović; gdje Maru Trajković, Maru Stamenković i Micu Nišić.

U toku februara prirediće se zabava u korist Crvenog Krsta.

Izgorjela kuća.

Prije nekoliko dana pojavila se noću vatra u kući Damjana Radulovića u Banji blizu Jošaničke banje. Kuća je sva izgorjela zajedno s hranom u njoj, koje je bilo oko 400 kilograma.

la je s vremena na vreme oštra pruga munje uz potmulu tajanstvenu grmljavinu.

„Kako užasno lijuče vetar“,... govoraše devojka kraj prozora niske sobe. „Slušaj ga oče... A brat je još u šumi po drva. Kad li će se samo vratiti?“

— „O kad ja ne bih bio tako star i slab, kad moje noge ne bi bile tako malaksale ja bih išao po njega. Siromah moj dečko, šta će biti s njim? Samo da mu se ništa ne dogodi! Blagi Bože, sačuvaj nas u nevojni našoj!“ — Tako je govorio starac nabrana čela, prestravljena lica.

A u uglu sobe iza peći, jedva se nazire tamna silueta pogrbljene stariće, čije misli teku u samoći brzo, nejasno, iz dubina iz svih kutova njene materinske duše. I dok napoluju holtu urla prelazeći hukom preko trošnih krovova, preko hladnih talasa mutne reke, njeno srce kuce grozničavom brzinom, a blistave oči pune se gorkim suzama.

Ona čeka sa nestrljenjem povratka svoga sina. Ona ga čeka sa neiskazanom željom da ga što pre vidi, sa užasnom slutnjom u duši. I kad je odjeknuo strahoviti udar грома, od koga su obrali plave devojke pobledeli pri pomisli na mogućnost bliske smrti, majka se digla svome sinu u susret... Sibao je dah burne nepogode, razlegao se pucanj грома u neposrednoj blizini. Užasno je tutnjelo tresak njegov, kao kad bi se kakve ogromne gore rušile jedna na drugu, ugušnjajući jauk počupalih vrba kraj vode. Puno se vazduh jecanjem i uzdasima koji su živo pokazivali silnu duševnu patnju bedne stariće. Ona je trčala putevima

zaraslim trnjem i koprivom, trčala poljem zaustavljajući pogled svoj na svaki žbun, na svako mesto gde se nadala da će zateći svoga sina.

I našla ga je... Na zemlji punoj opala lišća i polomljenih grančica, ležalo je mrtvo telo mladića gromom udarenog!... Časovi su odmicali, bura je i dalje besnela, a noć crna i hladna kao kakva mračna avet polako se spuštala — Prvi sjaj zore sa osmehom je pozdravio male oblake rasturivši ih postepeno u nedogled. Trava je dizala svoje stabiljke ka sunčevim zrncima, kao da ih je letela odgrejati posle noćasne bure. Belasala se stena pri ulasku šume slična brodu, koji sa razapetim drima odmiče polako u neznani, slušajući čudnu pesmu dubine morske.

Duboko u šumi, u mestu gustog zelenila, gde se ljupki pičiji cvrčuk spajao sa monotonim šumom ogromnih drvetu, nad mrtvim telom u grčevitom zagrljaju, — jedna majčica polako je umirala.

MALI PODLISTAK

Istorijski kalendar

Na prekučerašnji dan, 3. februara 1830. g. konačno je proglašena O r e k a nezavisnom kraljevnom. — 3. februara 1845. godine rodio se u Beirutu u Siriji njemački književnik Ernst pl. Wildenbruch. — Na jučerašnji dan, 4. februara 1682. godine rođen je u Schleisu Johann Friedrich Böt-tcher, koji je pronašao izradu porculana. Kao što je poznato, od ovog pronalaska došlo je slučajno, Böt-

tcher je bio alhimista i pokušavao je na osnovu u ono vrijeme opšte rasprostranjene zablude, da je to moguće, hemijskim putem izradjivati zlato.

Na današnji dan, 5. februara 1804. godine rođen je u Jakobstadu finsko-švedski pjesnik Johan Ludwig Runenberg. Umro je 1877. godine. — 5. februara 1881. godine umro je engleski književnik i socijalni etičar Thomas Carlyle (izg. „Karlaj“). Thomas Carlyle rođen je 4. decembra 1795. godine u Ecclethanu u Škotskoj, gdje mu je otac bio ekonom. Studirao je prvo teologiju, a zatim matematiku na edinburškom univerzitetu. Poslije toga je neko vrijeme učiteljevao po Škotskoj i u Londonu. Ziveći pod dosta skromnim materijalnim okolnostima, dok mu ženidba ne dade mogućnosti, da se isključivo oda književnosti kao materijalno nezavisan čovjek. Kao književnik živio je prvo na nekom imanju u Škotskoj, a od 1833. godine u Chelsea-u blizu Londona. Još na univerzitetu bio se Carlyle udubio u proučavanje stranih jezika i književnosti, naročito njemačke. Uskoro je postao saradnik uglednih engleskih časopisa. U ono je vrijeme napisao čuvene eseje o Montesquieu-u, Montaigne-u, Nelsonu, starijem i mlađem Pittu i o Goethe-ovom „Faustu“. Neko se vrijeme bavio isključivo proučavanjem novije njemačke književnosti. Izdao je engleski prijevod Goetheovog „Wilhelma Meistera“ i napisao je Schillerovu biografiju, izdao je zbirku prevedenih njemačkih romanasa („German romances“), za koju je kao predgovor napisao veću raspravu o novijoj njemačkoj književnosti. U ono je vrijeme stupio u ličnu vezu sa

u zasjenak pored profesionalnih glumaca. G-djica Smiljka Kikić i g. Kitano o v i č bili su ovoga puta bolji no ikad ranije. Za Proljetno jutro može se s pravom reći, da je to već dobro „uigran“ komad. Publika je i diletante dostojno ocijenila i nagradila simpatičnim pozdravima.

U vezi sa ovom predstavom imali smo i jedno neočekivano umjetničko iznenađenje. Pre neki dan osvanulo je u izlogu knjižare Cvijanović portret Čiča-lilje koji je, na platnu u masnim bojama, izradio akademski slikar g. Uroš Predić. Vrlo živa, markantna filzonomija Čiča-lilje dobila je izvjestan dobrušanj, prijatan izraz. U glavnom, može se reći, da portret ima „hečega idealiziranog, što je nama sasvim razumljivo kod g. Predića, poznavajući njegove ranije stvari. Ne upuštajući se detaljno u analizu samoga portreta, reći ćemo u kratko: g. Predić je uspio svojim radom.

I tako smo imali spojene, spontano i harmonično, naše umjetnike, glumce i slikare, sa diletantima u jednoj ljepoj i plemenitoj manifestaciji. Do sada još nismo ništa čuli od naše glazbe. Nadamo se, međutim, da nam ni ona ne će izostati.

Smiljka Kikić:

Majčino srce

Vetar je silno šibao nemilosrdno povijajući tanke stabiljke zreloga žita. Lisnate kruno mladih drvetu povijale su se sa jasnim šumom na sve strane dodirujući zemlju. Nebo je bilo crno od gustih oblaka, a daleko iza okolnih brda, iza mračne borove šume rasvetli-

U subotu 9. o. mj. u 9 sati poslije podne STATIONSMENAZA (TERAZIJE) I. POPULARNI KONCERAT u korist akcije za ratno kuhinje Njezinog Veličanstva carice i kraljice ZITE.

Smrzla se. Sa Raške javljaju, da je ovih dana nadjena smrznuta na putu za Trnavu žena Angelina Vandić. Razbojnički napad. 11. o. mj. pojavile se dva razbojnika u Ivanji kod Todor Markovića, tražeći od njega novaca, a 16. o. mj. prodiru isti razbojnici u opštinsku sudnicu kod opštinskog predjednika Dragomira Kučevića, pokušavajući da ga poharaju. U oba slučaja bijahu im namjere uzaludne, jer ne nadjuše novca. Oružništvo dalo se u tražnje za zlikovcima.

Beogradski orfeum Prvi februarški program beogradskog orfeuma postigao je potpunog uspjeha. Već je izlišno napomenuti, da su prvih večeri ovoga programa sva mjesto već u veliko bila razgrabljena još u prethodnoj prodaji, a odabrani program potpuno i zaslužuje ovoliko interesovanje beogradske publike.

Sissmeyerovi umiru sa svojim originalnim muzičkim produkcijama razdragati publiku, ma da su u ranijim programima beogradskog orfeuma već više puta bile zastupljene slične produkcije. Svakog slušaoca mora zadiviti u kolikom je skladu sviranje Sissmeyerovih na njihovim originalnim instrumentima sa muzikom orkestra. koji ih prati.

Humorista Karlo Baumann, koji je već predstavljao jednu od najboljih atrakcija prethodnog programa, a kojemu je produžen angažman, u veliko je osvojio srca beogradske publike, koja ga sve nanovo izaziva na pozornicu, tako da je on redovno prinuđen ukazivati na sat, kako bi potsetio slušaoca, da treba vremena i za ostale tačke programa.

Lijepo su dočekane i sestre Gorilovičeve, naročito u originalnoj, duhovitoj i vanredno vješto izvedenoj figuri „Mladost i starost“.

Trio Bernhardt daje u svojim akrobatskim produkcijama dokaze o nevjerojatoj snazi i gipkosti, a uz to izvodi svoje vratolomne produkcije toliko harmoničnim, estetičkim i lakim pokretima, da mora zadobiti simpatije i onih gledalaca, koji su slabijih živaca, pa iz toga razloga nijesu baš u tolikoj mjeri prijatelji akrobatskih produkcija.

O tome, šta treba da bude drama, šta se njome želi postići, i u koliko ona treba da prelazi u glumu, vladaju još jaka podjeljena mišljenja. Bez obzira na to mora se reći, da Annemarija Hegner u obiljujućim i čvrsto rečeno nehumorističnim djelima svoa repertoara ulaže mnogo truda na to, da marljivo studiranim izvodje jem što bolje unese slušaoca u svet. Njene šaljive stvari pak nailaze na opšte odobravanje.

Ne želeći pri tome ni najmanje potcijenivati ostale tačke programa, može

so reći, da je glavna atrakcija ovoga programa šaljivi violinista Fred Singers sa svojom „violinom, što govori“. Njegove duhovite pjesme, kao što su roman jednog bankarskog činovnika izražen popularnim i opšte poznatim pjesmicama, karikiranje sviračkih običaja i osobe ost. pojedinih naroda, kopiranje Eduarda Straussa itd., sve su nanovo izazivale buran smjeh kod publike, koja ih je nagradila upornim pleskanjem.

Duet „Gerard & Gerard“ prijatno zaključuje ovaj program svojim komičnim, što no vele „prevrtačkim“ produkcijama.

Prema svemu što smo rekli ovaj program u svakom pogledu stoji na čast orfeumskoj upravi, a o čemu, jeđ j crf.uzn odličnu posjetu za sve vrijeme svoga trajanja.

Grad i okolica

Dnevni kalendar Danas je utorak 5. februara, po starom 23. januara — Rimokatolici: Agata, pravoslavni: Klementije.

Casnička i cinovnička kasina otvorena je do 12 sati u noć. C. i k. vojnički dom: Citanica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutra do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.

Beogradski orfeum u zimskom pozorištu prije (Boulevard): Početak predstave u 7:30 sati uveče.

Kinematografi: Vojni kino u Kralja Milana ulici 56 (Koloseum): U 3, 4:45 i 6:30 sati pos. pod. predstave za gradjanstvo. — C. i k. gradjanski kino na Lenzijskima br. 27 (Paris): U 6 sati poslije pod. predstava za gradjanstvo.

Noćna suzbau ljekarnama: U sedmicu od 3. do uključivo 9. februara obavljaje noćnu službu u Beogradu ove ljekarne (apoteke): Dr. Panić, Saborna ul. 7; Delina, Kneza Mihajla ul. 1; Nikolić, Bitojska ul. 2; Protić, Kralja Milana ul. 67.

Parobrodarski saobraćaj. I. Izmedju Zemuna i Beograda. Red plovidbe, koji važi od 26. januara do opoziva: Polazak iz Zemuna za Beograd u 6:30, 7:30, 8:30, 9:30, 10:30, 11:30 pr. podne te u 1:30, 2:30, 3:30, 4:30, 5:30, 6:30 i 7:30 poslije podne. — Polazak iz Beograda za Zemun: 7, 8, 9, 10, 11 i 12 sati prije podne, te u 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 sati poslije podne. — II. Izmedju Zemuna i Pancsove. Red plovidbe, koji važi od 26. januara do daljnje naredbe; iz Zemuna za Pancsovu svakog dana u 6 sati jutro i u 12 sati u podne. — iz Pancsove za Zemun: dnevno u 8:30 sati prije podne i 3 sata poslije podne. Brod koji saobraza izmedju Zemuna i Pancsove i obratno ne nastaje u Beogradu. — III. Izmedju Beograda i Sapca. Polazak iz Beograda za Sapcu svake srijede u subotu u 7:30 sati u jutro. Polazak iz Sapca za Beograd svakog četvrtka i nedjeljom u 7 s. u jutro.

Vojno parno toplo kupatilo u Car Dušanovoj ulici. — I. Kupatilo u kadama: a) Za vojne osobe otvoreno radnim danima od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — b) Za gradjanstvo radnim danima od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 9 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — 2. Parno kupatilo za časničke i njima ravnne činovnike otvoreno je utorak, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne

kom pitanju isticao samo i jedino svoje čisto lično mišljenje, bez obzira na stranačke simpatije i antipatije. 1871. godine pojavi se njegovo djelo „Letters on the war between Germany and France“ („Pisma o ratu izmedju Francuske i Njemačke“). 1865. godine, izabran je za rektora edinburškog univerziteta, a 1875. godine svečano je proslavljen njegov osamdeseti rođendan. Najgledniji engleski književnici pozdravili su ga adresom, a sličnu je adresu dobio i od njemačkih književnika. Umro je u dubokoj starosti na današnji dan 1881. godine. Može se reći, da ni jedan engleski književnik nije imao tolikog uticaja na dalji razvoj literature, pa i cijelog umnog života svoga naroda kao Carlyle. — 5. februara 1889. godine umro je u Münchenu znameniti pravnik Franz Holtzendorff. Rođen je 1829. godine.

Književni prijedlog

„Izložba“, književno umjetnički ilustrirani polumjesečnik u Vršcu, izišao je već u drugom broju, koji je napredak prema prvomu. Raspravica Tih. Ostojića iz Novog Sada „Kad doleti golub sa granicom mira“ govori o najvećim potrebama za kulturni rad iz rata. Pjesma Sime Pandurovića iz Valjeva „Noć slutnje“ potresni je pjesnički ugodalj, artistički izradjen, gotovo svaka riječ je sugestivna. R. F. Magjer prijatnim kistom i s izvjesnim akcentom iznosi jednu sliku „Na prevoju“. Crtica „Badnja noć na vlastelinstvu“ Milice Vlatkovičeve iz Donjeg Lapca, jeste jedna uspomena iz života. all i

a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — Za gradjanstvo muškog pola otvoreno je parno kupatilo ponedjeljom i četvrtkom (ako u te dane ne pada kakav praznik) od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne. — Časnička i njima ravnim činovnicima stoji na volja da se služe parnim kupatilom i u dane određene za gradjanstvo (ponedjeljom i četvrtkom). Blagajna se zatvara radnim danima u 12 1/2 sati, a nedjeljom i praznicima u 12 sati u podne.

I. popularni koncert.

U korist akcije Njezinog Veličanstva carice i kraljice Zite za ratne kuhinje biće u subotu, 9. ov. mj. uveče u 8 i po sati u pozorišnoj dvorani mjesne etajne menaže popularan koncert s ovim programom: 1. Richard Wagner: Uvertira k operi „Rienzi“; 2. Reprodukcijska pjesama natporučnika Miloslava Jenika. Na klaviru prati oficijal Oskar Rubritius; 3. Grieg: Sonate za violinu i klavir opus 8. Pdur. Violina: pomoćni liječnik dr. Béla Hegedűs; klavir: nadliječnik dr. Géza pl. Grósz; 4. Časnički dvostruki kvartet: I. „Heute schied ich“ (Danas se praštam), tekst od sli a a Friedricha Müllera. Stav od Karla Isenmanna II. „Nevjestvo“, tekst od J. pl. Eichendorffa. Stav od Friedricha Silchera III. „Schwertlied“ (jesma o maču). Tekst od Teodora Körnera. Stav od g. m. pl. Webera; 5. Goldmark: Predigra k III. činu (Popac (cvrčak) na ognjštu; 6. Franz Xaver Kappus „Sopstvene pjesme“; 7. Dvoržak: „Slovenske igre“ br. I. i IV.

Poziv austro-ugarskim podanicima

Beogradsko c. i k. okružno zapovjedništvo pismenim saopštenjem naredilo je, da se svi austro-ugarski državljani i bosansko-hercegovački zemaljski pripadnici, koji žive u području ovog zapovjedništva, kao i svi austrijski i ugarski podanici koji nisu dobili otpusnicu od austro-ugarske vlade za prijelaz u tudje podanstvo, rođeni 1900. godine, — imaju javiti 9. februara u prijavnom odjeljenju, Kralja Aleksandra ul. 11, od 9 do 12 sati prije podne radi pučko-ustaske smotre.

Ko se ne odazove pozivu, biće strogo kažnjen.

Dobrovoljna nastava

Za dobrovoljnu nastavu siromašnim učenicima, koji nisu u mogućnosti da redovno pohađaju školu, koju namjerava da priredi u Beogradu društvo Crvenog Krsta vojne glavne gubernije, prijavilo se preko trideset nastavnika i nastavnica. Privatna nastava imala bi da se drži u zgradi realne gimnazije, u vremenu koje bi se odredilo u sporazumu sa upravom gimnazije. Jedan nastavnik primao bi na izučavanje partiju od petnaest učenika. Nastavnici, koji izjave želju da nastavu drže kod svojih domova, imali bi da poučavaju partiju od pet učenika.

U mjesto pomena — za beogradsku sirotinju.

Gospodin Aleksa Milutinović, hotelier beogradski, priložio je sirotinjskom odjeljenju opštine grada Beograda za beogradsku sirotinju svotu od 50 kruna u mjesto trogodišnjeg pomena svojoj supruzi Katarini.

Da se javi radi priljeva novca.

Milentije Petrović, željeznički činovnik, potrebno je da se javi radi prijema novčane pošiljke gospodinu Ljubi Gajali, željezničkom kontrolora sa stanom u ulici Topličin Venac br. 7.

† Dezider Csarsch.

Juče prije podne umro je u Beogradu naglom smrću predsjednik suda Dezider Csarsch. Pokojnik je 15. januara 1916. pozvan u Beograd iz No-

odviše lična, a da bi koga drugog mnogo zanimala. Prijedvoj L. Pajanove „Salome“ od Darinke Odavičeva iz Sapca teče glatko; za mnogo jače mjesto našao se primjeren izražaj „Bojna pjesma“ Mih. Mitona iz Djura ima djačku maniru u ritmu i rimovanju, a protivna je „Iarisejskoj“ misli: „O ljub, brate, bližnjeg brata svog!“ Milorad M. Petrović iz Beograda donosi svoje zanimljive anegdote iz života srpskih književnika, kakve su izlazile i u našem listu. Članci „Budjenje, Vršac, Nova izdanja“ i „Književna kritika u Hrvata“ kao i pregled još su uvijek djački pisani, što jedan od njih donekle i priznaje, kad kaže: „Kao svi — pa i najprimitivniji počeci — i ovi će ući, možda kao kurioz u mi, u istoriju našega doba“. No nade je, da će „Izložba“ biti sve bolja. Na pola godine staje 8 K (Versecz, Pancsovani ut. 27).

„Hrvatska Njiva“.

Primili smo 5. broj revijalnoga tjednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: Dr. V. G.: Nacionalni odgoj narodnih masa. — Dr. I. Votar: Dvije trgovačke mornarice na Jadranskom moru. — Dr. M. Stojković: Jedna književnost. — Prof. Silvije Alfiredi: „Savremeni“, „Književni Jug“. — Smotra: Zvona ili ljudi (Radoslav Bačić); Liječnička tajna i liječnička tajanstvenost (Lalk); Organizacija prometa sa stokom (Nikias); Novčani zavodi u Hrvatskoj i Slavoniji (dr. Metkoš) i t. d. — Listak: Vladimir V. Janković: Krv. — Čedšnja preplata „Hrvatske Njive“ iznosi K 36.—; pojedini broj K 1.—. Narudžbe šalju se na upravu lista u Zagrebu, Nikolićeva ul. 8.

U ponedjeljak 18. februara 1918. Stationsmenaža (Terazije 25) Ponovno izvajdanje kompozicija Ljudevita Safraneka, „Sijeme“ i „Soča“ u okviru IV. SIMFONIJSKOGA KONCERTA Izvadjaja c. i kr. garnizonska glazba vrhovne vojne uprave u Srbiji uz sudjelovanje amateur-glazbenika. Ulaznice se mogu dobiti u knjižari „Jugo-Istok“ uz cijenu od K 5.—. Ulaznice vrijede za civilno osoblje kao propusnice.

vog Sada, gdje je služio kao viši sudac. Ovdje mu je povjerena uprava VII. odjeljenja, a ujedno je bio načelnik odjeljenja za gradjansko sudstvo. Za svoje zasluge u tom svojstvu bio je odlikovan časničkim krstom reda Franje Josipa. Za pokojnikom žale supruga i kći. Ova je posljednja udata za natporučnika auditora u pričuvu dra Szaboa. Dezider Csarsch, koji je navršio 51. godinu života, uživao je u krugovima svojih drugova najveće poštovanje; za njim žali svako, ko ga je poznao.

Obrađena zemljišta.

Okružno zapovjedništvo pod brojem 775/I. izdalo je ovu naredbu: Uslijed povoljnog vremena i dobrog stanja zemlje naredjuje se: da se preravanje i riljanje zemljišta ima ubrzati svima sredstvima, koja stoje na raspoloženju.

Ovo se dostavlja svima, kojih se tiče, da neizostavno postupe po ovoj naredbi.

Pekmez za gradjanstvo

Prošle nedjelje dobila je glavna prodavnica beogradske opštine pet vagona preradjenog pekmeza iz unutrašnjosti, koji će se po dosadašnjoj prodajnoj cijeni prodavati gradjanstvu u Beogradu. Osim ovih pet ima da dodju kroz dan-dva još dva vagona.

Čim se bude izdao šećer za ovaj mjesec, odmah će se pristupiti i izdavanju ove druge partije pekmeza.

Ratna čuprija.

Ratna čuprija, koja je zbog leda bila na neko vrijeme rastavljena, opet je sastavljena, pa na njoj od današnjega dana promet nanovo započinje.

Posljednje brzojavne vijesti

RATNI SAVJET SPORAZUMNIH SILA.

Zvaničan izvještaj.

(Paris.) Vrhovni je ratni savjet pod predsjedništvom Clemenceau-a u vremenu od 30. januara do 2. februara održao u Versaillesu 7 punih sjednica. Na njima su učestvovali: U ime američkih Sjedinjenih Država generali Bliih i Pershing; u ime Francuske Clemenceau, Pichon, kao i generali Foch, Petain i Waygand; u ime Velike Britanije Lloyd George, lord Milner, lord Robertson, Wilson i maršal Haig; u ime Italije Orlando, Sonnino te generali Cadorna i Alfieri. Vrhovni se ratni savjet potanko bavio najnovijim izjavama austro-ugarskog ministra spoljnih poslova i njemačkog državnog kancelara. Ratnom je savjetu bilo nemoguće, da u tim govorima nadje nešto, što bi se približilo umjerenim uslovima, koje su formulirali svi saveznici. Ovo se uvjerenje samo pojačalo utiskom, što ga je izazvala opreka izmedju navodno idealnih ciljeva, s kojim su središnje vlasti pristupile brest-litovskim pregovorima i njihovim osvajačkim i grabežljivim osnovama, koje su se sada ispoljile. Pod tim okolnostima vrhovni ratni savjet došao je do uvjerenja, da mu je jedina i najpreča dužnost, da posljednjom energijom nastavi savezničke vojničke napore, a u što tješnoj i što skladnijoj saradnji. Ovi će se napori morati nastaviti sve dotle, dok se njima ne budu natjeralo vlade i narodi neprijateljskih država, da promijene svoje namjere u toliko, koliko je potrebno, da se opravda nada u zaključenje mira, koji bi počivao na osnovama, koje bi predstavljale kapitulaciju pred agresivnim i zadržim militarizmom u pogledu svijui onih načela, za čije su se ostvarenje saveznici založili; načela slobode, pravičnosti i poštovanja prava pojedinih naroda. Odluka ratnog savjeta ne odnosi se samo na vojne operacije na bojištima, već i na najtješnju saradnju pri svima naporima udruženih sila u borbi protiv središnjih vlasti. Sada se proširuje nadležnost vrhovnog ratnog savjeta i u konkretnoj i praktičnoj formi razvijaju osnovice jednoobrazne politike, kao i akcije, ugovorene novembra mjeseca u Rapallu. Po temeljnoj raspravi o politici, kojoj valja pribjeći i o načinu njegovog izvodjenja došlo je do opšteg sporazuma kako izmedju vlada, tako i izmedju vojnih vodja u svima pravcima.

Izvještaj se završava tvrdjenjem, da je ovakav sklad uvjerenja i volja postignut u cilju borbe radi odbrane civilizovanih naroda protiv tobožnjeg pokušaja ugnjetavanja cijeloga svijeta. Odaje se priznanje junaštvu savezničkih vojnika i istrajnosti gradjanskog stanovništva, što da predstavlja moralnu pobjedu, koju bi imala na kraju krunisati i — vojnička pobjeda sporazuma.

DUNAVSKA DELTA PROGLAŠENA REPUBLIKOM.

Kb. Solija, 4. februara. „Vojeni Izvjestija“ organ vojnog ministarstva javlja da su sepe zajednom privanom telegramu iz Babadagha rumunjski revolucionarni dočepali brodova, koji su se nalazili u pristaništu Kilia, i da su dunavsku deltu proglasili novom republikom. Zapovjednik je ruske dunavske flote izjavio, da će se Odesa svim sredstvima braniti protiv rumunskog zaposjedanja Beasabji. Dunavska je flota spremna za akciju protiv Rumunja. Petrograd k n r d i k mes r predvidili su za održanje crvene garde 20 milijuna rubalja.

ŠVEDSKA NE ĆE INTERVENIRATI U FINSKOJ.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 4. januara.

U subotu su zastupnici 40 švedskih listova izrazili švedskom predsjedniku ministarstva i ministru spoljnih poslova želju, da Švedska na strani finskih prijatelja reda svojevoljno nastupi protiv anarhije u Finskoj a za uspostavu normalnih prilika. Oba su ministra izjavila, da do službene intervencije Švedske u Finskoj sada ne može doći.

SUDBINA AALANDSKOG OSTRVLJA.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 4. februara.

Švedski je kralj primio u subotu izaslanstvo aalandskog ostrvlja, koje mu je izrazilo želju za prisajedinjenjem tog ostrvlja Švedskoj. Kralj je izrazio želju, da se nadje neki izlaz, kako bi se mogle odstraniti sve postojeće teškoće i da se tako ta želja i ostvari.

PREGOVORI U BREST-LITOVSKU.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 4. februara.

„Novaja Žiznj“ tvrdi, da se pored zastupnika Besarabije na putu za Brest-Litovsk nalaze i zastupnici autonomnih republika Sibira, Turkestana i donskog područja, da sudjeluju kod pregovora za mir. Isto se tako, prema nekim vijestima, nalaze na putu za Brest-Litovsk i tri zastupnika Perzije.

ŠVAJCARSKA POJAČAVA SVOJU GRANIČNU STRAŽU.

Zbog predstojeće akcije na zapadnom bojištu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 4. januara.

Švajcarsko savezno vijeće smatra potrebnim, da s obzirom na opšti spoljni i unutarnji položaj, da pojača svoju graničnu stražu pozivom novih pričuva. — „Bund“ tim povodom piše: Naša granična straža mora s obzirom na veliku akciju, koja se priprema na zapadnom bojištu, biti pojačana. Savezno je vijeće, isto kao i u avgustu 1914., čvrsto odlučilo, da na svaki način i svim sredstvima a u slučaju potrebe i oružanom silom očuva neutralnost Švajcarske protiv svih opasnosti, koje prijete.

EKSPOZITURA PESTANSKE-UGARSKE KOMERCIALNE BANKE

u Beogradu — Knez Mihajlova br. 50. Specijalno odjeljenje za siljanje novaca ratnim zarobljenicima i interniranima.

Osnovna glavnica i pričuve 232.000.000 kruna.

U zrcalu vidi svaka lijepa dama koliko je ljepša, ako upotrebljava Diana Alabaster puder i Creme. Mala doza ili lončić K 2.— Velika doza K 4.— Može se posvuda dobiti. Glavno prodavalište: „Diana“ Handels A. G., Budapest, V. Nádor utca 6.

Goethe-om, sa kojim je do smrti tog velikog pjesnika ostao u stalnoj prepisci. 1837. godine izdao je Carlyle svoje evolutivno istorijsko djelo o francuskoj revoluciji „The french revolution, a history“. Djelo je pisano tako živim stilom, toliko je bogato u lijepim pjesničkim slikama, da ga čovjek može čitati ne samo kao naučno djelo, već i kao djelo iz lijepe književnosti. Od 1837. godine do 1840. godine držao je Carlyle svoja čuvena predavanja „O junacima, obožavanju junaka i u istoriji junaštva“, koja su 1846. godine pod goranjim naslovom („On heroes, hero-worship and the heroic in history“) skupljena u knjigu. Carlyle razlikuje pet tipova junaka: proroke (glavni predstavnik: Muhamed), pjesnike (Dante i Shakespeare), sveštenike (Luther i John Knox), književnike (Johnson, Rousseau, Burns) i vlastodršce (Cromwell i Napoleon). Carlyle najenergичnije zastupa gledište, da genije ima pravo, da utiče na razvoj svijeta. 1845. godine izašlo je najčuvjenije Carlyleovo djelo, biografija Olivera Cromwella pod naslovom „Letters and speeches of Oliver Cromwell“ („Pisma i govori Olivera Cromwella“). Dalje ćemo pomenuti istoriju pruskog kralja Friedricha II. pod naslovom „The history of Friedrich II, called Frederick the Great“ („Istorija Friedricha II, nazvanog Friedrichom Velikom“) i djelo „The life of John Sterling“ („Život Johna Sterlinga“), koje važi kao jedna od najboljih biografija u cijeloj engleskoj književnosti. Pod starost Carlyle se u većoj mjeri počeo baviti dnevnim političkim pitanjima. Po načelima bio je izrazit konzervativac, ali ten sva-

CIJENE OGLASIMA:

Osmis jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja 10 helera
 Pripisano: Petina jednog milimetara, retka (70 mm široko) staja 40 helera
 Bilješke: Petina jednog stamparskog retka (70 mm široko) staja Kruna 4
 Mali oglasnik Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

MALI OGLASI:
PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

CIJENE OGLASIMA:

Osmis jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja 10 helera
 Pripisano: Petina jednog milimetara, retka (70 mm široko) staja 40 helera
 Bilješke: Petina jednog stamparskog retka (70 mm široko) staja Kruna 4
 Mali oglasnik Jednostavna riječ: 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

ZUBNI-ATELJE
J. SIDVERCA
 DIPLOMIRANI DENTIST
 Beograd, Kralj Milana ul. 57,
 specijalista za vještačke zube
 u zlatu i kaučuku po najboljoj
 američkoj metodi. Izra-
 da solidna. Materijal najbo-
 lje kakvoće. Prima od 8-12
 i 2-8 sati po podne. 1045

Kupovine i prodaje.

Ženske cipele

plike i duboke, odlične, pred-
 ratni materijal, br. 34-38. Po-
 voljne cijene. Na par i na
 više. Radnja Kralja Aleksandra
 ulica 10. 34315-2

Prodaja rakovičkih drva.

„Klask“ Slavija počeo je po-
 novo da prima poručbine za
 isporuku rakovičkih drva.
 M. Milošević
 34866-2 Rakovica.

Kupio bih

kuću sa 5-6 soba i ostalim
 pripadnostima. Javiti se No-
 vopazarska ulica br. 14. 34999-2

Kupujem

svo porušene zgrade, koje se
 ne mogu opraviti, i kupujem
 materijal od porušene zgrade.
 Takođe primam se da sredim
 materijal sa porušene zgrade
 za sopsventikov račun.
 Joca Stjepanović, Ratarska
 ul. br. 64. 34874-2

1 konj podvoznjak

na prodaju. Poblize Zorina uli-
 ca 16, dnevno od 4 do 5 sati
 po podne. 34967-2

Prodaju se

u Smiljančevoj ulici br. 22,
 ove još dobro očuvane stvari:
 1 velika kumena kada za ku-
 panje, 1 veliki živinarnik sa 4
 odjeljenja i 4 filoke, 1 veliko
 ogledalo na pokretnim no-
 garima, 1 duvanski sat (pendul),
 1 kompletan Brockhausov kon-
 verzacion leksikon starijeg iz-
 danja. 34969

Sapun za rublje

domaći, odlični za pranje. Stig-
 la je nova partija, a prodajem
 i na manje količine uz jeftine
 cijene u mojoj radnji K. Feld-
 mann, Vuk Karadžić ul. 8.
 34985-2

100-200 kg. koks - uglja,

ko bi imao na prodaju, neka se
 javi u Ljubliću ul. br. 30, kod
 g-dje Dragutinoviće. Platću
 povoljno. 34991-2

Namještenja.

Dobra pralja

prima se odmah u posao. Pl-
 sma pod „Pralja 747“ upravi
 lista. 34924-3

Kasirka

potrebna je poslastičarnici Du-
 šana Todorovića, Terzije. Pr-
 venstvo ima, koja je svršila
 trgovački kurs, iz čestite poro-
 dice i sa dobrim preporukama.
 Za uslove upitati u stanu lično
 g. Todorovića, Starine Novaka
 ul. br. 5a. 34977

Traži se djevojka

za sav posao, a koja je vlična
 i kuvanju. Plata vrlo dobra. Ja-
 viti se poslastičarnici Dušana
 Todorovića, Terzije. 34976

Dobra djevojka

za sav kućevni posao, koja zna
 i kuvati, može stupiti odmah.
 Bitojska 18. 34965

Berberski pomoćnik

potrebne radnji Jove Jovanovi-
 ća, irizera u Kragujevcu. Može
 stupiti odmah. Rad na parče.
 Zasluga dobra. Sch. 67

Traži se

čestita žena za sav kućevni
 posao i djevojka za djecu. Ja-
 viti se, Obličev vijenac br. 6.
 1090-3

Traži se

gospodjica, koja može preda-
 vati klavir i francuski, za dvoje
 djece. Adresu poslati oglasnom
 odjeljenju pod znakom „Gospo-
 djica 751.“ 34982-3

Potreban mi je

jedan berberski pomoćnik,
 stupiti može odmah. Za uslove
 upitati u istoj radnji Radivoja
 Borjanovića, Kralj Milana ul.
 Nr. 118, Beograd. 34990-3

Traži se

služavka mlađa za sav kućevni
 posao kod 2 osobe. Plata 30 do
 40 kruna mjesečno, sa hranom
 i stanom. Upitati u dućanu Vuk
 Karadžića ulica 8. 34986-3

Soba
 lijepo namještena, električno
 osvijetljenje, u blizini zgrade gu-
 bernijske, traži bračni par bez
 djece. Ponude pod „Čist 750“
 upravi lista. 34951-8

**Tražim lijepo namještenu
 sobu,**
 po mogućnosti u sredini grada.
 Ponude uz naznaku cijene u-
 pravi lista pod „Lijepo 743.“
 35000-4

Dućan

u Kralja Milana ul. 83, gdje je
 sada g. Marko B. Nisim, izdale
 se od 1. marta pod kiriju. Upi-
 tati u istoj kući. D. S. Kohen.
 34981-4

Izdaje se

dobro obradjen prošle godine
 vrtograd sa vilom pod kiriju.
 Za uslove obratiti se u Mole-
 rovoj ulici 86. 34961-5

Traži se

lijepo namještena soba, po mo-
 gućnosti sa električnim osvijet-
 ljenjem i u sredini varoši. Po-
 nude pod „Soba 753“ upravi
 lista. 35002

KORESPONDENCIJA.

Jovanu Premoviću, Geneva,
 da dostavi Acl Diniću, Geneva.
 Molim izvjestite se i javite mi,
 da li su živi i gdje se sada
 nalaze ovi: Sava S. Šiljić i Ži-
 vadin Š. Šiljić, oba rodom iz
 Selevca, oba su bili obveznici
 na albanskoj granici, sa službom
 u Zirovniku. Oni se do danas
 još nisu nikako javili svojim
 roditeljima, niti imaju ma ka-
 kovoga izvještaja više od 3 go-
 dine. Što budete saznali o njima,
 izvjestite me u Palanku o sve-
 mu, a ja vam unaprijed za sve
 dosadanje i buduće usluge hvalim,
 pozdravljajući vas. Milija
 A. Pavlović, trgovac iz Palanke,
 okruga smederjevskog. 34954-8

Jovanu Premoviću, Geneva,
 da dostavi Branislavu Panje-
 viću, rue du Nant 37, Geneva.
 Branko, javi Petroviću, da se
 sa batom nalazim kod Ruže i
 Ilije, Beogradska 38. Ostaću do
 njegovoga dolaska. Bata i ja
 zdravo, novac neka šalje mje-
 sečno i moju platu na sadanju
 adresu. Tebe, Boru i Petrovića
 pozdravlja Bata i Ljubica.
 Sch. 65

Jovanu Premoviću, Geneva,
 da dostavi Stevi Ačimoviću,
 Geneva. Na mnoge karte po-
 slate vama i Marku ne dobih
 odgovora, zato vas molim od-
 govorite mi ovim putem šta
 je sa Markom, da li je zdrav?
 Molim ga da mi svoju sliku
 što prije pošalje. Vama blago-
 dar, Marša pozdravlja i voli
 njegovu mamu, Bisa Drag, Iliću,
 Kragujevac. 34970-8

Razno.

Gospodja Kosara D. Boš-
 ković, na dan svoje slave sv.
 Jovana, a za pomen trogodiš-
 njice smrti svoga dobrog muža
 pok. Drage R. Boškovića, trg.
 iz Valjeva, priložila je 120 K
 Odboru za pomoć sirotinji po-
 rodica iz Valjeva.
 Odbor joj i ovim putem iz-
 javljuje blagodarnost u ime va-
 ljevske sirotinje. 34998

OPRAVAK CARAPA.

Iz 1¹/₂ para nošenih ženskih čarapa
 pravim jedan par sa-
 vršeno dobrih čarapa, iz 2 para
 dobarih ali još ne razlučenih
 muških ili ženskih čarapa 1 par
 dobrih čarapa, koje se mogu
 nositi i uz polucipele. Preuzimam
 samo oprane, poglačane ali ne
 razlučene čarape. Plaća za jedan
 par K 1-60.

FRIDA FISCHER, Panceva, Jenőherceg
 ulica 125.
 Radove molim predježno preda-
 ti u Zemnu kod Vese
 Popovića, Taumengasse 9. 34921

Najusavršenije sredstvo

koje
 zamjenjuje gume na točkovima,
 jeste

REKORD špirala.

Može se dobiti u
 I. Elektro-mehaničkoj radionici
 Milutina S. Markovića
 Terazije br. 8., u dvorištu. 1073

Ponos svake
 domaćice!

„DANIA“
 Radost
 glačarica!

Zakonom zaštićeno.

Najnovije svoja vrati kao nadomjestak za
bjelilo rublja (štrak za rublje)
 Ispitan po c. kr. gosp. kem. stanici za ispitivanje i općoj austrijskoj
 apotekarskoj udruzi u Beču:

za rublje garantovano potpuno neškodljivo.
 Svojevstava: „Dania“ ima u sebi sva svojstva origi-
 nalnoga škroba, zatim pšenčuga, rižoga,
 ječmenoga, kumpirovoga i sitovoga škroba i može se
 jednako dobro upotrebljavati u industrijske svrhe kao i u svrhe kućne. Sa „Dania“
 prano rublje, štočivl i in predmet ne podnose, prigovora i „Dania“ je potpuno neškodljiva.
 Ne smije manjkati u nijednom kućanstvu u bolnicama, samostanima, praonicama,
 industrijama i t. d. Može se posvuda dobiti u originalnim kutijama uz točnu uputu
 za upotrebu.

U pojedina se mjesta uvodi za trgovce **samoprodaja** da se tako isključi
 preprodaja. Uplatiti kod
Centrale „DANIA“: Wien II, Praterstrasse 50.
 994
 Telefon 40273.
 Velikoprodavac neka traže specijalni ocler uz visoki rabat i uspješnu reklamu.

STOVARISŤE SOBNOG NAMJEŠTAJA.
 Moju dugogodišnju radnju sobnog namještaja, koja je do
 sada bila zatvorena, otvorio sam od 1. februara o. g. i molim
 p. p. gradjanstvo da me izvoli udostojiti svojom posjetom.
 Radnja je snabdjevena najsolidnijim namještajem.
 S poštovanjem
Willi W. Feldmann
 Kneginje Ljubice Nr. 1.
 35007

C. k. povl. osiguravajuće društvo „Assicurazioni Generali“
 daje ovim na znanje da njezin ravnatelj gosp. Robert Neuberger
 za vrijeme u Beogradu boravi.
 Isti daje obavještenja radi zaostale neuplaćene premije i
 prima uplate.
 Ujedno preduzima ponude na osiguranje na život ljudski
 i protiv požara.
 Prima stranke svakodnevno od 10 do 12 sati prije podne
 „Grand Hotel“ soba br. 16. 34988

Našem milom, dobrom, nikad nezaboravljenom mužu i ocu
† Sebastijanu Rošu
 inženjeru
 davaćemo četrdesetodnevni pomen u četvrtak 7. februara u Vazne-
 senskoj crkvi u 11 sati prije podne.
 Molimo prijatelje pokojnikove naše da izvole prisustvovati ovom
 tužnom pomenu.
 Stan: Rudarska, predje Katićeva ul., br. 7.
 Duboko ožalošćeni: supruga Antonija; sinovi: Mirko, inženjer, Du-
 šan i Djura; kći Verica Steklin; snaja Adela; zet dr. Valter Steklin;
 unuci: Mirko Rvš i Valter Steklin. 34978

Ces. i kr. okružno zapovjedništvo Beograd-grad.

Nr. 4189/71917.

Objava.

Nepoznati nasljednici Savete udove Jovanče Nikolića
 iz Beograda, Vidinska ulica 5-7 neka se u roku od jedne godine
 prijave kod ovoga suda, jer će se inače zaostavština raspraviti
 bez obzira na njihova potraživanja.
 Podjedno imada svi vjerovnici zaostavštine svoje traž-
 bine do 1. ožujka 1918. ovome sudu prijaviti ili toga dana
 prije podne u 9 sati pred ovaj sud doći, jer će se inače zno-
 stavština bez obzira na njihova potraživanja raspraviti.
 Beograd, 19. siječnja 1918.

Gradjanski sud c. i kr. zapovjedništva u Beogradu.
 34876

Oglašujte u Beograd. Novinama

Ožalošćena porodica nikad nepre-
 žaljena

† Mare Skubic

izjavljuje veliku zahvalnost svima srod-
 nicima, prijateljima i poznanicima, koji
 izjaviše saučesće i prisustvovališe pome-
 nima: četrdesetodnevnom, polugodiš-
 njem i godišnjem.

Beograd, 1. februara 1918. 34964

Ceda Vuković, trg. član firme Ra-
 jić i Vuković; javlja svojim prijateljima,
 da će u utorak 5. februara u 11 sati
 prije podne, činiti pomen u Sabornoj
 crkvi, svome dobrom ortaku

† Dragoljubu St. Rajiću

koji je umro 14.-XII.-16. u Püspo-
 kladanu.

Beograd, 3. februara 1918. 34943

Sa bolom u duši, izvještavamo srodnike i prij-
 telje, da smo izgubili našeg milog i nikad neprežal-
 jjenog

† Peru — Pericu Djordjevića

studenta,
 koji je preminuo daleko od nas 29. oktobra 1917. god.
 u Tuzskoj bolnici bez ikoga svoga.

Vječitio ožalošćeni: stara majka Lenka M.
 Prokićka, sestra Jela M. Sretenovića,
 tetke: Persa Savića i Bosa Gavrilovića,
 zet Milan Sretenović, sestričine: Dara i
 Draginja, sestrić Mihajlo i ostala familija.
 Donja Palisulka br. 5. 34980

U četvrtak 25. januara ove godine, u
 10 i po sati prije podne, priredićemo našem
 milom i nikad neprežaljenom

† Mihajlu J. Živadinoviću

šest knjižovodstva Minist. Finans. u pens.
 jednogodišnji parastos, u crkvi Sv. Marka,
 na starom ovd. groblju.

Beograd, 4. februara 1918.

Ožalošćeni: mali Aleksandra, supruga Anka; sin
 Jovan; kći Aleksandra N. Novakovića; braća: Andrija,
 Dragutin i Živadin; sestre: Ljubica Anastasijevića i
 Mara M. Ačina; unuk Petar N. Novaković; unuke,
 zetovi, snajke i ostala rodbina. 34993

Sa velikim bolom u duši, tužna i nesretna do
 groba majka izvještava prijatelje i drugove svojih
 milih sinova, da će davati pomen u četvrtak 7. fe-
 bruara u 10¹/₂ sati prije podne u crkvi na savincu i to:
 trogodišnji pomen svome milom sinu

† Tasi Jov. Nikoliću

trg. posmrtnog preduzeća zavoda Golgota
 i petogodišnji pomen svome dobrom sinu

† Nikoli Jov. Nikoliću

bankarskom činovniku Udeon. Zadruga i rez. oficiru
 Beograd, februara 1918.

Do groba ožalošćeni: majka Aspasija,
 tetka Sultana T. Markovića, sestra Voja Dr.
 Rakić; braća: Jova K. Jovanović, trg. Janak
 Marković, knjižovodja fabrike duvana, sestrić
 Duško Rakić. 34979

Ožalošćena porodica, davaće svojoj
 dobroj majci, odnosno stara majci, sve-
 krvi i tašti

† Nasti

počivšeg Marka Denića,
 godišnji pomen, a
 Darinka M. Denićka sa ćerkom Milicom
 davaće trogodišnji pomen svome do-
 brome mužu, milom tati

† Nikoli M. Deniću

okružnom blagajniku,
 u srijedu 6. februara u 10¹/₂ sati prije
 podne u Vaznesenskoj crkvi.
 Beograd, februara 1918. 34952

Sa bolom u duši, izvještavamo naše
 srodnike i prijatelje, da je naš dobri i
 nikad neprežaljeni

† Dioka Djema

apotekar u Bogatiću,
 umro 26. januara ove godine, poslije
 dugoga i teškoga bolovanja.
 Bogatić, januara 1918.
 Ožalošćena supruga Darinka, mati Jelena,
 sestra Nastasija i ostala rodbina. 34962

Nasa mila i plemenita, mati, sverkrva i
 stara majka

† Ivanka Jovanović

preminula je poslije dvodnevno bolovanja
 16.-29. ovog mjeseca.

Ožalošćeni: sinovi: Nikola Jovanović, či-
 novnik Ministarstva Gragjevinia i Jovan Jovanović,
 učitelj; snajke: Bosiljka i Lena; sinovi: Aleksa, Sta-
 nislav, Dušan; unučad: Ljubica, Antonije, Dragutin,
 Ratomir, Sveta, Dara, Nikola, Nada i vladar i ostala
 rodbina.
 Kralja Aleksandra ulica br. 37. 34987

Izvještavam srodnike i prijatelje, da ću mom do-
 brom i neprežaljenom suprugu odnosno ocu, bratu,
 sinovu, unuku, zetu i suraku

† Branku D. Milankoviću

knjižovodji željez. Direkcije
 davati trogodišnji pomen u četvrtak 7-og po novom
 u Sabornoj crkvi u 10¹/₂ čas. prije podne.
 Stan: Skender-begova br. 12.

Ožalošćeni:

supruga Leposava, djeca: Vlastimir i Rad-
 mila; braća: Vojin i Momčilo, stric Jova,
 baba Jelisaveta, snajke: Kaja i Nata, tast
 Svetozar Cvelković, prola, tašta Mileva,
 šurak Dragomir, šurnjaka Kosa, svastika
 Vuka. 34992

Ožalošćena Jelica i Danica Bojić
 sa braćom, izvještavaju srodnike, prij-
 telje i poznanike, da će svojoj nežnoj
 mami

† Sofiji

davati trogodišnji pomen i svome mi-
 lom bratu

† Milutinu-Milu

književniku,
 tro-mjesečni pomen u sredu 6. febru-
 ara u 11 sati prije podne u Sabornoj
 crkvi.
 Beograd, Hilendarska 24. 34890

Naš mili i nigda neprežaljeni su-
 prug, otac i dedica

† Svetislav S. Ilić

upravnik pošte u penziji,
 ispusti svoju plemenitu dušu 4. ov. m.
 u 7 sati prije podne, poslije kratkog a
 teškog bolovanja.
 Sahrana će biti 6. ov. mjes. u 10
 sati prije podne.
 Stan: Ohridska ul. 1, preko puta
 Rudarskog odjeljenja.
 Izvještavamo svoje prijatelje i poz-
 nanike o ovome tužnom događaju.
 Beograd, 5.-II.-1918.

Do groba ožalošćeni: supruga Milka,
 kći Jelica, unuka Kleodora i ostala
 rodbina. 35005

Prijateljima i poznanicima
 nezaboravljenog

Emerika Steinlechnera

javljam, da će 6. februara
 o. g. u 8 sati prije podne
 biti parastos u katoličkoj crkvi
 u Poslaničkoj ulici.

Ožalošćeni:

sin, braća i sestra.